

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВництва та архітектури»

КАФЕДРА філософії
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної

та навчальної роботи

Р.В. Папірник

«21 » вересня 2020 року

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВництва та архітектури»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

(назва навчальної дисципліни)

075 «Маркетинг»

(шифр і назва спеціальності)

«Маркетинг»

(назва освітньої програми)

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

денна

(денна, заочна, вечірня)

Білополий Віктор Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія – дисципліна, що вивчає найбільш загальні суттєві характеристики і фундаментальні принципи реальності і пізнання, буття людини, відносини людини і світу, характеристики людського ставлення до природи, суспільства та духовного життя. Філософія допомагає у визначені світоглядної орієнтації людини, усвідомленні нею свого місця і ролі в житті суспільства; обґрутує пріоритетні цінності в житті суспільства, визначає прийнятні шляхи і способи досягнення цих цінностей.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:				
лекції	30	1	30	
лабораторні роботи				
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч:				
підготовка до аудиторних занять	4	-	4	
підготовка до контрольних заходів	6	-	6	
виконання та захист реферату	5	-	5	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	15	-	15	
підготовка до екзамену	30	-	30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Філософія» передбачає формування світоглядної культури студента, який би вмів бачити сутність природних та суспільних явищ, знаходити форму їх теоретичного вираження; оволодіння знаннями за допомогою всіх наукових дисциплін, які вивчають буття як духовне та соціальне явище з глибоким культурологічним підґрунттям; допомогу майбутньому фахівцеві навчитися гнучко реагувати на зміни в змісті та цілях професійної діяльності з урахуванням відносності та мінливості професійного знання; покликане сприяти становленню у суспільстві духовного клімату взаєморозуміння, поліпшенню міжособистісних відносин та гармонізації людських стосунків в сфері комунікації та діалогу.

Завдання дисципліни «Філософія»:

- забезпечення студентів необхідною системою знань сучасного рівня розвитку світової філософії та формування вміння застосувати філософські знання в безпосередній практичній та науковій діяльності;
- засвоєння основного змісту головних напрямків розвитку історії філософії та сучасної філософської думки;
- оволодіння категоріями та загальними і особливими законами основних форм буття;
- засвоєння специфіки філософського освоєння дійсності та застосування набутих знань при аналізі актуальних проблем сьогодення.

Пререквізити дисципліни: «Історія і культура України», «Етика й естетика»

Постреквізити дисципліни: «Логіка», «Історія політичної думки».

Компетентності :

ЗК1. Здатність розуміти цінності демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини в Україні.

ЗК2. Вміння дотримуватися моральних, культурних, правових та наукових цінностей суспільства та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, застосування методів наукового пізнання.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знанням, генерувати нові ідеї.

ЗК5. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально на основі етичних принципів, прагнення до збереження довкілля.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

РН12. Набути навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним

вміти:

РН15. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань, поваги до різноманіття та міжкультурності

РН18. Розуміти цінності і досягнення суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, діалог) і наочні (ілюстрація, демонстрація), метод проблемного викладу.

Форми навчання: групові, колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Філософія – світоглядна наука					
1. Філософія, її призначення, зміст та функції в суспільстві	2.5	2	-	-	0.5
2. Класична філософія, спрямованість її етапів	9	2	-	-	7
3. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні	2.5	2	-	-	0.5
4. Філософія XIX ст. та сучасна філософська думка	4	2	-	-	2
5. Проблема буття (онтологія). Дух та матерія - межа протилежності	2.5	2	-	-	0.5
6. Діалектика як загальна концепція розвитку. Категорії діалектики	4	2	-	-	2
7. Закони діалектики	2.3	2	-	-	0.3
8. Природа, практика, суспільство	5	2	-	-	3
9. Буття людини, індивід та світ	2.2	2	-	-	0.2
10. Свідомість, її структура, проблема ідеального. Філософія неусвідомлюваного (З. Фрейд, К.Г. Юнг)	6	2	-	-	4
11. Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Вчення про істину	4	2	-	-	2
12. Суспільство: основи філософського аналізу	3.5	2	-	-	1.5
13. Суспільство як система, що розвивається. Суспільне виробництво	2.5	2	-	-	0.5
14. Суспільство як система, що розвивається. Духовне життя суспільства	4.5	2	-	-	2.5
15. Суспільство як система, що розвивається. Проблема історії в динаміці та суб'єкті історії	5.5	2	-	-	3.5
Разом за змістовим модулем 1	60	30	-	-	30
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	30
Усього годин	90	30	-	-	60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема заняття	Кількість годин
1	<i>Філософія, її призначення, зміст та функції в суспільстві.</i> Філософія та життя. Світогляд та його структура. Суспільно-історичний характер та функції світогляду. Основні типи світогляду: міфологічний, релігійний, науковий, філософський. Специфіка філософського освоєння дійсності. Основне питання філософії та її функції. Основні напрямки та методи в філософії: матеріалізм та ідеалізм (об'єктивний та суб'єктивний ідеалізм), діалектика та метафізика	2
2	<i>Класична філософія, спрямованість її етапів.</i> Умови зародження філософії. Космоцентризм античної філософії, основні її філософські школи та напрями: мілетська, елейська школи, Демокрит, Геракліт, Сократ, Платон, Аристотель.	2

	Особливості середньовічної філософії. Реалізм та номіналізм, віра та розум в середньовічній філософії. Особливості ренесансного філософування. Філософія Нового часу: орієнтація на пізнання природи; емпіризм; раціоналізм. Філософія Просвітництва. Особливості німецької класичної філософії та її значення	
3	<i>Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.</i> Джерела української філософської культури, її особливості та наскрізні проблеми. Періодизація розвитку української філософії. Філософські погляди Сковороди. Філософія романтизму в Україні XIX ст. Професійна філософія XIX - початку ХХ ст. Філософія української національної ідеї. Особливості розвитку української філософії ХХ ст	2
4	<i>Філософія XIX ст. та сучасна філософська думка.</i> Філософія позитивізму. Виникнення та характерні риси марксистської філософії, її історична доля. Загальна характеристика сучасної (некласичної) філософії, її основні напрями та представники. «Філософія життя». Філософська антропологія.	2
5	<i>Проблема буття (онтологія).</i> Дух та матерія - межа протилежності. Філософський смисл та життєві корні проблеми буття. Категорія субстанції в історії філософії (монізм, дуалізм, плюралізм). Формування поняття матерії. Рух, простір та час як спосіб та форми існування матерії. Основні форми руху матерії. Сінергетика про специфіку самоорганізації руху матерії. Різноманіття форм простору та часу на різних рівнях організації матерії	2
6-7	<i>Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Закони діалектики.</i> Діалектика та метафізика як два підходи до проблеми розвитку. Історичні форми діалектики. Еклектика, софістика, догматизм, релятивізм - основні альтернативи діалектики. Поняття «категорія», «принцип», «закон» у філософії. Система категорій діалектики як відображення універсальних характеристик та зв'язків буття. Основні закони діалектики	4
8	<i>Природа, практика, суспільство.</i> Природа як об'єкт філософського аналізу, основні підходи до неї, її трактування в різні епохи. Вплив природи на суспільство та дія суспільства на природу, основні напрями щодо цього: географічний (у тому числі геополітика) та демографічний детермінізм (у тому числі неомальтузіанство, расизм), діалектичний матеріалізм. Пріоритетність соціально-історичної складової у відношенні суспільства до природи над абстрактно-пізнавальною та виробничо-технічною складовими	2
9	<i>Буття людини, індивід та світ.</i> Поняття «людина», «індивід», «особа», «індивідуальність». Проблема природи та сутності людини. Невід'ємні ознаки людського. Антропосоціогенез, його фактори та комплексний характер. Співвідношення біологічного, соціального, духовного в людині. Свобода та відповідальність людини	2
10	<i>Свідомість, її структура, проблема ідеального. Філософія неусвідомлюваного (З. Фрейд, К.Г. Юнг).</i> Проблема розуміння духу, духовності, душі. Генетичні передумови свідомості. Відображення та його форми. Сучасні концепції походження свідомості. Соціальна природа свідомості. Поняття ідеального. Основні властивості, структура та функції свідомості. Індивідуальна свідомість та самосвідомість. Свідоме та несвідоме	2
11	<i>Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Вчення про істину.</i> Проблема пізнання у філософії (агностицизм, скептицизм та пізнавальний оптимізм). Суб'єкт, об'єкт та предмет пізнання. Чуттєвий та раціональний рівень пізнання. Інтуїція, її природа, результатом чого вона є? Проблема істини: діалектика абсолютної та відносної істини, об'єктивність та конкретність істини. Проблема критерію істини в філософії	2
12	<i>Суспільство: основи філософського аналізу.</i> Натуралістичні, ідеалістичні та	2

	матеріалістичні моделі суспільства. Об'єктивне та суб'єктивне в суспільстві. Суспільство як система, його сутнісні риси. Проблема історичної необхідності та свободи для свідомої діяльності людей	
13	<i>Суспільство як система, що розвивається. Суспільне виробництво.</i> Поняття та структура суспільного виробництва. Матеріальне виробництво та його роль в суспільному житті. Спосіб виробництва матеріальних благ та його структура. Діалектика продуктивних сил та виробничих відносин. Політична сфера суспільства	2
14	<i>Суспільство як система, що розвивається. Духовне життя суспільства.</i> Духовне життя суспільства, його особливості та основні компоненти: духовні потреби, цінності та блага, духовна культура, духовна діяльність, духовне виробництво та споживання. Суспільна та індивідуальна свідомість, їх структура та функції. Структура суспільної свідомості, її рівні та способи функціонування (буденна та теоретична свідомість, суспільна ідеологія та суспільна психологія). Поняття цінностей, їх структура. Вищі духовні цінності	2
15	<i>Суспільство як система, що розвивається. Проблема історії в динаміці та суб'єкти історії.</i> Філософія історії: поняття, предмет, основні проблеми. Лінійна та нелінійна філософія історії. Формаційний та цивілізаційний підходи до дослідження розвитку суспільства. Еволюційний та революційний способи розвитку. Проблема спрямованості суспільного розвитку. Основні типи соціальної динаміки (циклічність, прогрес, регрес). Суб'єкти історії: соціальні групи, особистості, суспільство в цілому	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом практичні заняття не передбачені.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількі сть годин
1	Підготовка до аудиторних занять	4
2	Підготовка до контрольних заходів	6
3	Виконання та захист реферату	5
Опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях		
4	2. <i>Класична філософія, спрямованість її етапів.</i> Філософія Давнього Сходу. Антична філософія: періодизація, основні філософські школи та напрями. Філософія середньовічного суспільства, її теоцентризм. Філософія епохи Відродження та Нового часу. Німецька класична філософія. 4. <i>Філософія XIX ст. та сучасна філософська думка.</i> Критичний перегляд принципів та традицій класичної філософії. Особливості сучасної філософії. Раціоналізм та ірраціоналізм. Сцієнтизм та антисцієнтизм. Технократизм та технофобія. Пост позитивізм. Герменевтика 6. <i>Діалектика як загальна концепція розвитку. Категорії діалектики.</i> Структурний тип зв'язків, їх відображення в категоріях: «одиничне та загальне», «частина та ціле», «зміст та форма», «елемент-система-структур», їх методологічне значення. Зв'язки детермінації, їх відображення в категоріях: «причина та наслідок», «сутність та явище», «необхідність та випадковість», «можливість та дійсність», їх світоглядне та методологічне значення	7 2 2

	10. <i>Свідомість, її структура, проблема ідеального. Філософія неусвідомлюваного</i> (З. Фрейд, К.Г. Юнг). Дух, духовність, душа, свідомість як форми буття духовного. Відображення в неживій та живій природі. Структура духовного світу людини. Структура психічної сфери (З. Фрейд, К.Г. Юнг, П. Сімонов). Чим небезпечна для людини та суспільства стихія несвідомого (як індивідуального, так і колективного)?	2
	14. <i>Суспільство як система, що розвивається. Духовне життя суспільства.</i> Поняття культури, її структура, сутнісні характеристики (символічність, аксіологічність, нормативність) та соціальні функції. Національне та загальнолюдське в культурі. Основні форми суспільної свідомості: порівняльна характеристика та взаємодія. Відмінність філософії від інших форм суспільної свідомості (релігії, мистецтва, науки). Ціннісні орієнтації особи та суспільства	2
5	Підготовка до екзамену	30

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю, які застосовуються при перевірці знань: письмовий, усний, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Філософія – світоглядна наука

1	Систематичне відвідування лекцій (по 1 балу)	15
2	Конспект лекції та самостійної роботи (конспект першоджерел)	15
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30
4	Підготовка, виконання та захист реферату	20
5	Виконання контрольної роботи	20
		100

Бали за відвідування лекцій:

15 - відвідування лекцій без пропусків. 1 бал – студент був присутній на занятті, 0 балів – якщо відсутній.

Бали за конспект самостійної роботи:

11 – конспект без зауважень, охайній та містить весь матеріал самостійної роботи, опрацьовані всі вказані першоджерела;

10 -9- декілька питань у конспекті розкриті частково.

8-5- конспект неповний, в ньому відсутні декілька питань для самостійної роботи, не опрацьовані більшість першоджерел;

4-1 - конспект неохайній, неповний, відсутня більша кількість завдань самостійної роботи, першоджерела не опрацьовані.

Розділи програми, які не викладаються на лекціях, опрацьовуються самостійно та захищаються студентом в усній формі:

30 - студент добре опрацював весь матеріал з глибоким його усвідомленням, вміє впевнено розкрити питання, володіє категорійним апаратом, робить обґрутовані висновки, ознайомлений із рекомендованою літературою;

29- 23 - студент добре опрацював весь матеріал, вцілому показує знання матеріалу, проте робить незначні помилки чи неточності у визначенні понять;

22-16 - студент частково володіє категорійним апаратом, невпевнено обґрутовує свою позицію; не володіє інформацією в повному обсязі,

15-9 - знання поверхневі, студент знає не весь матеріал, відсутня чіткість викладення міркувань;

8-1 – знання поверхневі, студент намагається відповісти на запитання, але не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві помилки, на додаткові питання не відповідає по суті, робить велику кількість помилок у відповіді.

Підготовка, виконання та захист реферату оцінюється у **20** балів:

20 – реферат без зауважень. Виконані всі вимоги до написання роботи: обґрунтована актуальність проблеми, зроблений аналіз різних точок зору на проблему і логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

19-15 - чітко сформульована мета реферату, розділи плану логічно пов'язані між собою, тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу. Студент показує самостійність у формулюванні висновків. Бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії, але містить певні помилки.

14-7 - студент в цілому орієнтується у темі, але в окремих питаннях допускає помилки, висновки розмиті або не відповідають змістові роботи; реферат містить помилки у оформленні;

6-1 - студент частково володіє темою, у бібліографічному списку 1-2 наукові джерела, він оформлені не за правилами, у оформленні реферату допущені грубі помилки.

Виконання контрольної роботи поточного контролю оцінюються у 20 балів. Бали, отримані студентом за контрольну роботу, складаються як сума від числа балів, набраних за відповідь на кожне із питань. Робота містить два питання, кожне з яких оцінюється від 10 до 1 балів:

10 - студент дав повну вичерпну відповідь на запропоновані питання, аргументував і розкрив теоретичні положення дисципліни, посилається на приклади сучасних наук, соціальних подій та процесів, показує роботу із першоджерелами;

9-8 – студент розкрив питання, виявив логічне мислення і знання програмного матеріалу, можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначеннях понять;

7-5 - студент в основному правильно відповідає на запропоновані питання орієнтується в програмному матеріалі, але допускає дрібні неточності в окремих питаннях, обізнаний в філософії;

4-3 - студент в основному правильно відповідає на запропоновані питання, але допускає суттєві помилки у висвітленні питання, погано ознайомлений категорійним апаратом;

2-1 - студент намагався відповісти на запропоновані питання, але не зміг дати правильні відповіді, не цікавиться сучасним науковим та суспільним життям.

Екзамен:

Бали, отримані студентом на екзамені з дисципліни «Філософія» складаються як сума від числа балів, набраних за відповідь на кожне із двох питань екзаменаційного білета. Відповідь на кожне питання оцінюється в 50 балів і нараховується за такими критеріями:

50 балів: відповідь бездоганна за змістом, формою, обсягом. Студент у повній мірі з програмою засвоїв навчальний матеріал, розкриває проблеми філософії, у тому числі закони і категорії діалектики, проблеми онтології, гносеології, антропології, аксіології, вільно орієнтується в категоріальному апараті курсу, чітко формулює та аргументує основні положення, знає не лише основну, а й додаткову літературу, першоджерела, правильно відповісти на додаткові запитання, може вільно сформулювати свою точку зору, робить висновки.

49-45 – студент показує високий рівень знань і умінь, відповідь досить повна, логічна, але містить деякі неточності. Студент вільно орієнтується в категоріальному апараті курсу, знає основну літературу, робить висновки.

44-39 - отримують ті студенти, які в основному правильно відповідають на питання в білеті, в цілому орієнтується в матеріалі курсу, але допускають незначні неточності в відповіді, показують недостатню чіткість у визначені понять.

38-30 - набирають студенти, які з розумінням висвітлюють поставлені питання, виявляють знання основ філософії, але допускають неточності, невпевненість при в цілому правильній відповіді.

29-21 - студенти показують невисокий рівень знань, якщо він засвоїв матеріал в основному, дещо обізнаний з деяких проблем.

20-10- якщо є правильна відповідь на питання, але недостатньо повно та ґрунтовно висвітлено зміст питань.

9 - 1 нараховується, якщо студент намагався відповісти, але не зумів розкрити поставлене запитання, не володіє матеріалом курсу, не відповідає на основні та додаткові питання.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Філософія» визначається як середньоарифметична між оцінкою змістового модуля 1 та оцінкою екзамену.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок відпрацювання пропущених занять передбачає усне відпрацювання теми заняття з наданням конспекту лекції. Пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані на консультації викладача в час не пізніше до дати контрольного заходу. Студенти, які не відпрацювали пропущені заняття, до поточного контролю не допускаються.

У випадках **несвоечасного виконання завдань без поважної причини** (відпрацювання пропущених занять та ін.) студенту нараховується не більше 70% від максимального балу за даний вид роботи.

Студенти несуть відповідальність **за порушення принципів академічної добросердечності**. При виявленні **плагіату** в рефераті робота вважається повністю не зарахованою. У разі виявлення списування (виконання аудиторної письмової роботи із залученням зовнішніх джерел інформації, заборонених до використання: шпаргалки, мікронаушники, телефони, планшети тощо) і фальсифікації (представлення контрольної роботи, яка виконана іншими особами, як власної) під час контрольного заходу студент відсторонюється від участі в ньому або отримує незадовільну оцінку.

Відповідальність здобувачів освіти за порушення принципів академічної добросердечності передбачає:

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку, тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- відрахування із навчального закладу.

Поведінка в аудиторії.

Вивчення дисципліни вимагає від студентів обов'язкового відвідування лекційних занять. Студенти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно статуту академії (неприпустимість пропусків, запізнень, обов'язкове відключення телефонів та ін.).

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т. п.) студенти повинні беззаперечно виконувати правила поведінки, які приведені в інструкціях для ситуацій, що настутили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андрушенко В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручн. для вищ. навч. закл. - К.: Юрінком Інтер, 2006. - 656 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.kpi.ua:8991/F?func=find-b&request=000319804&find_code=SYS

2. Андрушенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій - К.: Генеза, 2002. - 369 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1289205/>

3. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії. Підручник. - К.: Либідь, 2001. - 408 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1984053/>
4. Бичко А.К., Бичко І.В. Табачковский В.Г., Ярошовець В.І. Філософія: Підручник. - К.: ЦУЛ, 2010. - 648 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/Filisofiya_Bichko_druk.pdf
5. Бичко І.В., Войтенко І.В., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти. - К.: Либідь, 2001. - 408 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://koha.tntu.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=194549>
6. Данильян О.Г., Тараненко В.М. Філософія: підручник. - Х.: Право, 2003. - 353 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/danilyanfil.pdf
7. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І. Бичко І.В., Бугров В.А. - К.: ПАРАПАН, 2002. - 774 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://chtyvo.org.ua/>
8. Канке В.А. Основы философии. Учебник. - М.: Логос, 2008. - 288 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-15
9. Канке В.А. Філософія: Учебное пособие для студентов высших и средних специальных учебных заведений. - М.: Логос, 2001.- С. 8-22, 33-34. - [Електронний ресурс]. - Режим дос-tупу: http://yanko.lib.ru/books/philosoph/kanke_philosophy.htm
10. Касьян В.І. Філософія: Відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навч. посібник. - К.: Знання, 2008. - 347 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://megalib.com.ua/book/53_Filosofiya_vidpovid_i_na_pitanuya_ekzamenaciinih_biletiv.html
11. Кирвель, Ч.С. Социальная философия: учеб. пособие / Ч.С. Кирвель, О.А. Романов. - Минск: Вышэйшая школа, 2013. - 495 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.klex.ru/jrr>
12. Куличенко В.В. Філософія: Учебник для студентов вузов / В.В. Куличенко, А.М. Черныш; Одес. нац. мор. ун-т. - Тернополь: Підручники & посібники, 2008. - 576 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lib.sevsu.ru/>
13. Мозговий Л.І., Бичко І.В., Додонов Р.О. Філософія. Кредитно-модульний курс: Навч.посібник / За ред. Р.О. Додонова, Л.І. Мозгового. - К.: ЦУЛ, 2009. - 456 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://culonline.com.ua/Books/filosofiya%20KMK-Mozgoviy.pdf>
14. Петрушенко В.Л. Філософія: Підручник для студентів ВНЗ. - Львів: «Магнолія 2006», 2008. - 506 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1073303/>
15. Петрушенко В.Л. Філософія: Навч. посібник для студентів вищих закладів. - Львів: «Новий Світ-2000», 2011. - 647 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/filosofia_petr.pdf
16. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навч. посібник. - К.: ЦПЛ, Інкос, 2006. - 624 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5775199/>
17. Подольська Є.А. Філософія. Підручник. - К.: ЦНЛ, 2006. - 704 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-12
18. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія. Посібник для студентів ВНЗ. - К.: Академвидав, 2009. - 592 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://librarium.mywebcommunity.org/>
19. Радіонова Л.О. Філософія: Навч. посібник. - Х.: ХНАМГ, 2006. - 142 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>

20. Русин М. Ю., Огородник І. В. Історія української філософії: Підручник. - К.: 2008. - 624 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://book-ye.com.ua/shop/product_8315.html
21. Современная западная философия: Словарь. / Сост. Малахов В.С., Филатов В.П. - М.:ТОН-Остожье, 1998. - 544 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.logic-books.info/sites/default/files/slovar_szf_1998.pdf
22. Современная мировая философия: Учебник для вузов / Под ред. А.С. Колесникова. - М.: Академический Проект: Альма Матер, 2013. - 563 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-63
23. Спиркин А.Г. Основы философии: Учебн. пособие для вузов. - М.:, 1988. - 592 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-63
24. Спиркин А.Г. Философия: Учебник. - М.: Гардарики, 2006. - 736 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-61
25. Спиркин А.Г. Философия: Учебник для технических вузов. - М.: Гардарики, 2005. - 368с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/1001922/>
26. Соціальна філософія: Підруч. для вищої школи / В.С. Афанасенко. - Х.: Прапор, 2007. -688 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://library.kre.dp.ua/>
27. Таран В.О., Зотов В.М., Рєзанова Н.О. Соціальна філософія: Навч. посіб. - К.: ЦУЛ,2009- 272 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/683560/>
28. Філософія. Учебно-методическое пособие / Под ред. Прокоф'єва Ф.І. - Днепр, 2017. -156 с. (читальний зал, ауд. В-605)
29. Філософія. Учебное пособие для студентов вузов / В.Ф. Берков, П.А. Водопьянов, Е.З. Волчек / Под ред. Ю.А. Харина. - Минск.: ТетраСистемс, 2000. - 416 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.klex.ru/80v>
30. Філософія: Навч. посібник / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрушленко // За ред. І.Ф. Надольного. - К.: Вікар, 2001. - 516 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://librarium.mywebcommunity.org>
31. Філософія: Навч. посібник / За ред. І.Ф. Надольного. - К.: Вікар, 1997. - 584 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-12
32. Філософія: Підручник / За ред. Горлача М.І., Кременя В.Г., Рибалка В.К. - Х.: Консум,2001. - 672 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/439823/>
33. Філософія: підручник / В.С. Афанасенко, В.І. Волович, Г.Т. Головченко // За ред. В.Г.Кременя, М.І. Горлача. - Х.: Прапор, 2004. - 736 с.
34. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук. - НАНУ, Інститут філософії ім. Г. Сковороди, - К.: Абрис, 2002. - 742 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.kpi.ua:8991/F?func=find-b&request=000145404&find_code=SYS

Допоміжна

1. Абдула, Н.П. Козаченко, О.П. Панафідіна. Історія філософії в термінах: навч. посібник.- Кривий Ріг: Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет», 2013. - 175 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-74
2. Балашов Л.Е. Занимательная философия: Учебное пособие. - М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2005. - 128 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-105
3. Барковская А.В., Хомич Е.В. Философия: ответы на экзаменационные вопросы.- Минск: Тетра-Системс, 2009. - 160 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-15

4. Блюменкранц М. Глобальные проблемы современного культурного процесса // Вопросы философии, 2006. - № 5. - С. 160-164. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=425215>
5. Буданов В.Г. О методологии синергетики // Вопросы философии, 2006. - № 5. - С. 79-94. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=425215>
6. Бур М. Фихте. - М.: Мысль, 1965. - 165 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: http://www.studmed.ru/bur-m-fichte_30cae6ada88.html
7. Введение в философию: учебн. пособие для вузов / Под. ред. И.Т. Фролова. - М.: Республика, 2003. - 623 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: https://www.socionauki.ru/almanac/noo21v/number_2/1_1_5_2.pdf
8. Визгин В.П. Проект человека и общества // Философские науки, 2009. - № 8. - С. 20-28. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=938917>
9. Воропай Т.С. Между глобализацией и масс-культурой // Философские науки, 2009. - № 2. - С. 11-31. <https://studfiles.net/preview/1907719/page:2/>
10. Голубинцев В.О., Данцев А.А., Любченко В.С. Философия для технических вузов. - Р/Д: Феникс, 2008. - 502 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobiya_uchebniki/Page-11
11. Горський В.С. Історія української філософії: Навч. посібник. - К.: Наукова думка, 2001.- 375 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://thales2002.narod.ru/horzm3.html>
12. Гринин Ю.Д. «Глобализация» или «вестернизация»? // Вопросы философии, 2008. - № 2 - С. 3-15. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=460566>
13. Декарт Р. Рассуждения о методе / Избранные произведения. - М.: Госполитиздат, 1950. - 712 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/744091/>
14. Історія філософії України: Підручник / М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, І.В. Бичко. - К.: Либідь, 1994. - 413 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.twirpx.com/>
15. Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко. - К.: Либідь, 1993. - 560 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1796138/>
16. Кириленко Г.Г., Шевцов Е.В. Философия: Справочник студента. - М.: ООО «Изд-во АСТ; Филологическое общество «СЛОВО», 2000. - 672 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <http://www.alleng.ru/d/phil/phil006.htm>
17. Киселев Г.С. Мир человека: тупиковая ветвь эволюции? // Вопросы философии, 2007. - № 4. - С. 9-23. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=434686>
18. Кравченко И.И. Государство и общество // Вопросы философии, 2007. - № 7. - С. 19-35. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=436243>
19. Методические указания и планы семинарских занятий по дисциплине «Философия» для студентов дневной формы обучения всех специальностей / Составитель: О.И. Плаксина. - Днепропетровск: ПГАСиА, 2011. - 30 с. (читальный зал, ауд. В-605)
20. Сартр Ж-П. Экзистенциализм - это гуманизм. В кн.: Сумерки богов. - М.: Политиздат, 1990. - С. 319-344. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <http://psylib.org.ua/books/sartr01/index.htm>
21. Симонов П.В. Мозг и творчество // Вопросы философии, 1992. - № 11. - С. 3-24. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <http://www.klex.ru/i8y>
22. Сковорода Г. Сад божественных песней (2009). - Х.: Фолио, 2009. - 286 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-13
23. Соболева М.Е. Истина: свойство, оператор, событие? // Вопросы философии, 2008. - № 2. - С. 117-124. - [Электронный ресурс]. - Режим доступу: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=460566>

24. Социальная философия / Под ред. В.П. Андрушенко, Н.И. Горлача. – Киев-Харьков: ИЦ «Единорог», 2002. – 736 с. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/socialnaja_filosofija/Page-5
25. Степин В.С. Философия и эпоха цивилизационных перемен // Вопросы философии, 2006. - № 2. - С. 16-26. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=424551>
26. Суворова А.Н. Введение в современную философию. Учеб. пособие. - К.: Б-ка Фонда содействия развитию психической культуры, 2005. - 132 с. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/93033/>
27. Федотова В.Г., Колпаков В.А., Федотова Н.Н. Глобальный капитализм: три великие трансформации. Социально-философский анализ взаимоотношений экономики и общества. - М.: Культурная революция, 2008. - 608 с. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <https://elibrary.ru/item.asp?id=19880774>
28. Философия. Учебник для студентов технических ВУЗов / Крюков В.В. - Новосибирск: НГТУ, 2006. - 308 с. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-98
29. Юркевич П. З науки про людський дух // Вибране. - К.: Абрис, 1993. - С. 115-221. [Электронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.kpi.ua:8991/F?func=find-b&request=000123627&find_code=SYS

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Библиотека Максима Мошкова. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lib.ru/>
2. Библиотека Платонанет. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/
3. Библиотека русской религиозно-философской и художественной литературы «Вехи». - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.vehi.net/>
4. Бібліотека Академії наук. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.neva.ru>
5. Бібліотека «Іхтика». - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ihtik.lib.ru>
6. Бібліотека з філософії. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: http://lib.pomorsu.ru/elib/text/phil_tr.htm
7. Бібліотека з філософії та психології. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://aleria.net/1/>
8. Бібліотека з філософії та релігії. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://aristotel.fatal.ru/index/HTMLs/filosofiya.htm>
9. Большая электронная библиотека.- [Электронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.big-library.info/>
10. Виртуальная библиотека Михаила Эпштейна. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.emory.edu/INTELNET/virt_bibl.html
11. Гуманітарно-естетична бібліотека. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://enlightenment.boom.ru/index.html>
12. Електронна бібліотека Інституту філософії РАН. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.philosophy.ru/library/library.html>
13. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: - [www.npu.edu.ua \(elib@npu.edu.ua\)](http://www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua))
14. Журнал «Вопросы философии». - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=category§ionid=9&id=23&Itemid=44
15. Загальна бібліотека. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lib.rus.ec/>
16. Інститут наукової інформації з суспільних наук. - [Электронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.inion.ru/index.htm>

17. Наукова електронна бібліотека-[Електронний ресурс]. - *Режим доступу*: <http://elibrary.ru/>
18. Публікації російських періодичних видань з 1990 р. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу*: <http://www.public.ru/1.asp>
19. «Світ енциклопедій» (енциклопедичні видання, словники). - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу*: <http://www.encyclopedia.ru/>
20. Спеціалізована філософська бібліотека. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу*: <http://www.philosophy.ru/>
21. Тексти з бібліотеки античної літератури. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу*: http://www.emory.edu/INTELNET/virt_bibl.html - <http://cyrill.newmail.ru/>
22. Янко Слава [Yanko Slava]. - Бібліотека Fort/Da. - [Електронний ресурс]. - *Режим доступу*: <http://yanko.lib.ru/>

Розробник

(підпис)

(В. В. Білополий)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(М. О. Прилєпова)

Силабус затверджено на засіданні кафедри

філософії

Протокол від « 18 » вересня 2020 року № 2